

Linda Ringnes
Oslo tingrett

2. desember 2024

Uttalelse vedrørende rettergangsbot

Det er domstolenes oppgave å beskytte borgerne mot misbruk av makt. Høyesterett dømmer derfor i siste instans, og de sentrale punktene i retningslinjene til en dommer er hensynet til innbyggerne og statens omdømme. En dommer skal i sitt virke styrke verdier som lojalitet, åpenhet, tillit til statsforvaltningen, og faglig uavhengighet og objektivitet, og dommer Rikke Lassen fremstår som oppmerksom på viktigheten av disse kjerneverdiene i foreldretvistsaker.

Vi har en dommer som i den offentlige debatten fremstår opptatt av rettssikkerhet og som hyller «dem som våger å stille de store spørsmålene». Lassen gir i media uttrykk for at mange dommere ikke er tilstrekkelig bevisst sitt ansvar. Hun har [advart](#) mot dommere som bagatelliserer viktige spørsmål, og har påpekt problemet med dommere som «snakker ned» i stedet for å «snakke opp» saker. Dommeren har forsvart retten som arena for konfliktløsning og [påpekt](#) at «vi må ikke kneble hva jussen skal brukes til i det store demokratiske maskineriet», men i denne saken har Lassen glemt egne ord.

Når det kommer til ruspolitikken, er det plutselig ikke domstolenes oppgave å beskytte individet mot maktmisbruk. Når det gjelder ruspolitikken, er det helt greit å snakke ned rettighetsjuss og ignorere rettsstatsgarantier. Når det gjelder ruspolitikken, settes i stedet 200 års rettstradisjon til side for å beskytte forbudet fra konstitusjonell kontroll, og dette er grunnlaget for at hovedforhandling mandag 25. november ble forstyrret med gjentatte avbrytelser.

Sett fra et konstitusjonsetisk perspektiv var jeg forpliktet til å markere avstand fra en dommer som dekket over svikt i rettsstaten. Jeg var også forpliktet til å gi Lassen forståelse av et større bilde enn hun ville akseptere, for siden 2010 har domstolene tatt del i den seriekoblede svikten som gjør at rettighetsjuss forblir uten effekt. Rolleforståelsesutvalget påpekte i 2023 slik ukultur som et problem, og lite er mer alvorlig for rettssikkerheten enn dommere som svikter prøvelsesretten. Prøvelsesretten er den mekanisme som skal sikre staten mot drift i totalitære farvann. Den er artikulert i Grunnlovens § 89 for å minne om domstolens ansvar for et effektivt rettsmiddel, og en dommer som nekter prøvelsesrett forhindrer et oppgjør med

et grunnlovsstridig prosjekt. Fra et grunnlovetisk ståsted, kan derfor ikke en dommer som motsetter seg prøvelsesrett vise til noen autoritet. I stedet utgjør en slik dommer en trussel mot nasjonen, for saken kunne forløst et kollektivt traume om ikke dommer hadde sviktet sitt samfunnsoppdrag.

Dommer Lassens svikt av samfunnsoppdrag

Det er på dette grunnlaget at jeg bestred dommers autoritet. Hovedforhandlingen var en mulighet for nasjonen til å ta et oppgjør med en politikk som i 60 år har blitt et stadig større problem for lov og rett, og fokus fra forsvarers side var å tydeliggjøre et svik hvis ikke dommer tok ansvar for rettssikkerheten. Når det ble klart at Lassen ikke ville vite om problemet med HR-2022-731-A, men var opptatt av å dekke over et større problem for Justis, var integriteten til retten ikke ivaretatt. Jeg ba derfor dommer protokollere at hun nektet kontradiksjon, og oppfordret meddommerne til å trekke seg av respekt for lov og rett.

Dette var det eneste forsvarlige ettersom dommer hadde hindret en sannhets- og forsoningskommisjon. Bevisoppgaven dokumenterer at forsvarer vil bruke 15 dager i retten på å vise vilkårlig forfølgelse og svikt i ledelse, og hadde vi fått legge frem bevis måtte domstolene tatt et oppgjør et varig og systematisk angrep på sivilbefolkningen. At dette ikke skjedde, skyldes en dommer som beskyttet systemet heller enn befolkningens rettigheter, så hvordan kunne jeg ikke protestere? Skulle jeg tie om manglende rettsikkerhet?

Sviktet faglig uavhengighet og objektivitet

Allerede før hovedforhandling var det klart at Lassen ikke ville vite om problemet med HR-2022-731-A. Heller enn å ta grunnleggende svakheter på alvor, ble denne dommen brukt som påskudd for å avvise prøvelsesrett, og gjennom juss preget av selvmotsigelser beskyttet hun de ansvarlige for ruspolitikken fra å vitne. Det gir tross alt ikke mening å hevde at ruspolitikk er lovgivers område, samtidig som det vises til HR-2022-731-A som kontroll av den politiske prosessen. Det er like dumt som å si at rettssystemet under krigen ikke hadde ansvar for deportasjonen av jøder fordi politiet hadde papirarbeidet i orden, men slik juss oppstår når dommere ikke vil gjøre jobben sin.

Godt mulig er dommer Lassen så blind av fiendebilder at hun ikke ser forbindelsen til fortidens vilkårlige forfølgelse. Godt mulig mener hun at vonde historiske paralleller gir grunnlag for flere bøter, så jeg tilbyr professor i Statsvitenskap Bernt Hagtvets innsikt:

Ofte glemmer vi at nazismen ikke var en appell til brutalitet og hat. For dem som kom innenfor dens stråleglans, fremsto Hitler som sinnbildet på uegennytte, patriotisme, renhetslengsel, harmonidrøm og nasjonal gjenfødelse. Derfor fikk nazismen en slik tiltrekningskraft. Den ble ikke opplevd som en konfrontasjon med anstendigheten.

Nazismen maskerte sin brutalitet som idealisme. Nazismens fatale tiltrekningskraft lå i et estetisk-politisk program for å skape det nye ariske mennesket mot den hellige jøden.¹

Er det ikke bare å bytte ut fiendebilder og overmenneskeideer med drømmen om et narkotikafritt samfunn, så ser vi dynamikken bak ruspolitikken? La oss omformulere:

Ofta glemmer vi at forbudet ikke var en appell til brutalitet og hat. For dem som kom innenfor dets stråleglans, fremsto det narkotikafrie idealet som sinnbildet på uegennytte, patriotisme, renhetslengsel, harmonidrøm og nasjonal gjenfødelse. Derfor fikk forbudet en slik tiltrekningskraft. Det ble ikke opplevd som en konfrontasjon med anstendigheten. Forbudet maskerte sin brutalitet som idealisme. Forbudets fatale tiltrekningskraft lå i et estetisk-politisk program for å skape et rent samfunn fritt for den hellige narkotikaen.

Vi ser hvorfor forbudet har slik appell. Vi forstår også hvorfor NNPFs medlemsblad i smått-og-godt spalten feirer at narkotikaselgere tas livet av andre steder i verden, for i den grad det narkotikafrie idealet lokker vil forbudstilhengerne gå over lik for å trygge samfunnet. Det er dette som har skjedd i 60 år, ettersom både forbudsfolk og nazister er så preget av fiendebilder og renhetslengsel at målet godtgjør middelet. Vi har derfor lover som skal fremme et narkotikafritt samfunn og dette idealet forfølges med religiøs iver. Det spiller ingen rolle at samfunnet er lenger unna enn noensinne, ei heller om fagfolk bekrefter at mindre inngripende tiltak er bedre egnet; forbudstilhengerne vil straffe seg frem til paradiset, uansett pris, og det er essensen i en dynamikk som ugyldiggjør Grunnloven.

Dette betyr at problemet er det narkotikafrie idealet. Forsvarer viste i tingretten at FN derfor har folkehelse som den nye målestokken, og domstolene kan ikke ta for gitt at forbudet oppfyller et legitimt formål ved å vise til den politiske prosessen. Om et regulert marked er bedre enn et kriminelt, må Straffelovens § 231 vike, og grunnlovslæren er klar på jussens ansvar for å kontrollere lovgiver.

Historien gir ingen grunn til å stole på den politiske prosessen, men viser gode grunner for at domstolene må ta oppgaven på alvor, og det er sikker rett at ordre ikke fritar for straffeansvar. Det er dette jeg ville hjelpe dommer å forstå i hovedforhandling. Rettighetsjussen vokste frem etter andre verdenskrig fordi Naziregimet viste hvor galt det kan gå når totalitære tendenser ikke tas tak i. En dommer som nekter prøvesesrett graver ikke bare egen grav, men setter hele nasjonen i en umulig situasjon, og på samme måte som domstolene hadde plikt til å beskytte jøder mot vilkårlig forfølgelse i 1942, har domstolene ansvar for å gjøre det samme for de forfulgte på rusfeltet i dag.

Alt som kreves er at en borger står opp for rettigheter. Derfra er prøvesesretten et kjernepunkt i rettsstaten, men dommer Lassen stiller seg på side med tyranniet. I en kjennelse hvor forsvaret nektes fremlegging av bevis,² hevder Lassen at «det ligger utenfor tingrettens

¹ Bent Hagtvat (red.): Folkemordenes svarte bok (2008) 461

² 24-107565MED-TOSL/01

oppgaver å vurdere norsk narkotikapolitikk, idét slike vurderinger tilligger lovgiver». Ifølge Lassen er vilkårlig forfølgelse og svikt i ledelse «åpenbart ikke er egnet til å belyse verken skyld- eller straffespørsmålet i saken, og vil dermed ikke ha noen «betydning for dommens innhold». Ifølge henne må tingrettens vurdering av skyld- og straffespørsmål – herunder om en eventuell domfellelse vil være i strid med Grunnloven eller EMK – i stedet gjøres ut fra gjeldende lover og andre relevante rettskilder på området, og det er på slikt grunnlag at jeg omtalte dommer som inkompetent.

Dette var ikke ment som en fornærmelse, men som stikkord til videre innsikt. Inkompetanse er tross alt det beste man kan si om en dommer som viser til et fiktivt skille mellom juss og politikk som påskudd for å se vekk fra ansvar. Ifølge Lassen var bevisene som ønskes ført av tiltalte «alle av generell og politisk art, og ikke egnet til å belyse det saksforholdet som skal pådømmes, verken for skyld- eller straffespørsmålets del», men forsvarer har i planmøtet understreket at tiltales engasjement og bevisførselen som ønskes ført ikke riktig defineres som «politikk». Det dreier seg mer presist om prøving av straffeforfølgning for rusbruk etter norsk rett, og om denne er menneskerettsstridig, og det er domstolenes oppgave å kontrollere den politiske prosessen.

Grunnlovens §§ 95 og 98 skal sørge for dette, men påtalemyndighet og domstoler har brukt etablerte rettskilder for å avvise prøvingsrett. Det er viktig å understreke at dommer med dette utelukker reelle hensyn. Lassen ser bort fra at dette ikke er en vanlig straffesak, men at en organisasjon på rusfeltet har gått til sivil ulydighet fordi staten i 60 år har ignorert forskning og rettsprinsipper. I et halvt århundre har straff vært ført på stadig mer sviktende grunnlag, og fordi vilkårlig forfølgelse videreføres på rettsstatens bekostning, var det i hovedforhandling 25. november Lassens oppgave å belyse et større problem. Rettskildelæren er tross alt klar på både juss og utenomrettslige faktorerens betydning. I tillegg til lov, lovforarbeider, rettspraksis, myndighetspraksis, sedvaner, og rettsoppfatninger er reelle hensyn en sentral rettskildefaktor, og dette vil si vurderinger om resultatets godhet. Her kommer verdier og verdigrunnlag inn, men dommer overser dette.

Derfra følger et sviktet samfunnsansvar. ARODs sivile ulydighet var et resultat av et sjeldent overskuddsfenomen. En organisasjon på rusfeltet hadde mot og ressurser til å utfordre staten etter at Justisdepartementet i 20 år hadde sviktet fagansvar, og domstolene fremstår verken uavhengige eller upartiske når de vektlegger redernes økonomiske rettigheter, samtidig som rusbrukernes frihetsrettigheter ignoreres. Ettersom 40 prosent av sakene i tingrettene er berørt, fremstår det i stedet som om Lassen beskytter et system som ikke vil gå i seg selv, og borgere plikter å si ifra.

Sviktet rettsikkerhet

Det var dette jeg gjorde gjennom forhandlingene i tingretten, for det er ikke mulig å beskrive HR-2022-731-A eller et rettssystem som bygger på denne dommen med noen ærbødighet. Domstolene skal beskytte minoriteter mot flertallsstyret, men Høyesterett vektlegger i HR-

2022-731-A flertallsstyret på bekostning av sitt konstitusjonelle mandat. Med det har domstolen sviktet ansvar delegert etter Grunnlovens § 89, og dommer Lassen pliktet å sørge for rettsutvikling.

Det var dette forsvaret forsøkte å bruke rettsaken til. Vi ville vise problemet med å nekte prøvelsesrett basert på HR-2022-731-A, men dommer ville ikke høre. Hun viste ingen interesse for reelle hensyn, og det var i situasjoner hvor dommer forsøkte å hindre en utvidelse av skylapper at jeg protesterte. Som Professor Jørgen Aall har sagt, ligger etter norsk rett «kompetansen til å prøve lovens forhold til Grunnloven og konvensjonen hos de alminnelige domstoler, ikke egne forfatnings- eller forvaltningsdomstoler som i mange andre land. Og den ligger ikke bare hos Høyesterett; dommerfullmektigen i Grukkedal kan sette loven til side som stridende mot Grunnloven».³

Dommeren ble gjort kjent med dette, men forsøkte å bruke sin autoritet til å nekte kontradiksjon på et avgjørende område, hvilket jeg umulig kunne la gå. Når poenget med prøvelsesretten er å bevise at ruspolitikken har forsøplet lov og rett, er det grunnlovsforræderi å vise til etablert praksis, og det sier mye om hvor tomme rettsstatsgarantier er i vår tid at prøvelsesretten ikke anerkjennes. Den politiske prosessen har sviktet siden avvisningen av straffelovkommisjonens NOU 2002:04, og påtalemyndighetens og domstolens tillit til lovgiver fremstår i et stadig grellere lys. Til tross for at straffelovkommisjonen viste at straff ikke kunne forsvares og at rusreformrapporten avslørte panikk, sørger en politisk majoritet for at fordeler og ulemper med et regulert marked målt opp mot et kriminelt marked ikke blir vurdert. Det er klart at Justisdepartementet med dette har sviktet samfunnsoppdraget. Jamfør krav til grundighet og faglighet plikter departementet å belyse flere sider av en sak og koblingen til menneskerettsbrudd er opplagt. I den grad et regulert marked er bedre egnet til å beskytte folkehelse, kan ikke forbudet oppfylle et legitimt formål, og domstolene må ta grep.

Gjennom min langt fra frie forklaring ble derfor domstolenes ansvar for rettssikkerheten vektlagt. Påtalemyndigheten har sviktet sitt ansvar på dette området siden 2008, men dommer Lassen ville ikke vite om dette. Forsvaret ble i stedet stanset fra alle forsøk på å belyse systemsvikt, og er det da for mye å bestride dommers kompetanse?

Faktum er at dommer enten er inkompetent eller vet bedre. I tilfelle Lassen manglet kompetanse til å behandle rettighetsspørsmål, ville jeg derfor tilby innsikt – og om dommer ikke ville høre, avslørte det igjen et større problem.

Jeg gjorde derfor hva jeg kunne for å utfordre skylapper, slik at dommeren kunne se saken gjennom nytt lys. Når dommer derfra skydde ansvar, innså jeg at slaget for rettssikkerheten var tapt (i denne omgang), men etterkom ikke påbud om å være stille. Jeg kan jo ikke tie når et viktig ledd i maktbalansen svikter. Dette leddet var dommer Lassen, og om ikke inkompetanse ligger til grunn må det være korrupsjon. Det skal mye til før jeg beskylder noen

³ Jørgen Aall, *Rettsstat og menneskerettigheter* (2011) s.92.

for det siste, men Lassen vet at begrunnelseskravet for straff ikke er oppfylt og forsto i forhandlingene problemet med fasadebegrunnelser. Forsvarets advokat viste i sin prosedyre at FNs menneskerettighetsapparat bekrefter at kriminaliseringen har gått på bekostning av folkehelse, og en dommer med integritet hadde ikke videreført et system hvor midlene som anvendes gjør vondt verre. Et rettssystem er avhengig av prinsippene det bygger på for å bestå, og hadde Lassen fulgt sitt samfunnsoppdrag ville hun ikke beskyttet keisere uten klær. Hun ville ikke heller blitt krenket av mine stadige forsøk på å få belyst problemet med et rettssystem som setter rettssikkerhetsgarantier til side, eller som er avhengig av sensur for å bestå.

Sviktet samfunnsoppdrag

Ettersom straffelovens § 231 ikke kan forsvares prinsipielt, og straff videreføres 30 år på overtid, ville en dommer som fulgte sitt oppdrag i stedet satt rettigheter på dagsorden. En kompetent dommer ville markert avstand fra en politisk prosess som professor Nils Christie i 1996 beskrev som plaget av fanatikere. En dommer som var kompetent ville fulgt plikten til å underlegge lovgiver konstitusjonell kontroll, og ikke lyttet til en aktor som var så skamfull over sitt virke at hun fryktet lydopptak av rettsforhandlinger. En dommer som var kompetent ville tatt på alvor at fagfolk som Ragnar Hauge i 2008 advarte mot svikten i den politiske prosessen som et demokratisk problem, og sitert Johs Andenæs på at ruspolitikken er et resultat av justisministere som snakker før de tenker. Dette var Andenæs sin konklusjon etter avvisningen av straffelovkommisjonen, og min forakt for retten må sees i lys av den skade som rygggløse jurister i 30 år har gjort på rettsstaten.

Det er jo dessverre å forvente at påtalemyndigheten stiller seg på side med politistaten. Aktor har omtrent like lyst til å belyse påstander om vilkårlig forfølgelse og svikt i ledelse som en israelsk regjeringsadvokat har til å belyse påstander om folkemord. Historisk og prinsipiell kontekst har derfor blitt motarbeidet av aktorstaten, til stor skade for rettsstaten. Allikevel ligger det i grunnloven en maktbalanse som skal verne mot totalitære tendenser. Det kommer til uttrykk flere steder og på flere måter, for eksempel i grunnlovsfestingen av retten til en rettfærdig rettergang i § 95 og domstolenes prøvingsrett i § 89 som tydeliggjør domstolenes uavhengige stilling. Det var derfor Høyesterett med HR-2022-731-A gjorde et forsøk på å kontrollere lovgiver – selv om det var elendig – og det gir ikke mening å påstå at jeg tar opp politiske spørsmål som må avgjøres av lovgiver. Om cannabis bør selges på vinmonopol eller i butikk, samt aldersgrenser, er politiske spørsmål, men så lenge straff er involvert er det domstolenes ansvar å undersøke om begrunnelseskravet er oppfylt.

Dette er domstolenes plikt og forsvaret har i bevisoppgaven avdekket varige og systematiske krenkelser. Vi har ikke bare dokumentert syndebukkmekanismen som koblingen til fortidens vilkårlige forfølgelse; vi har vist at kriminologer og retts sosiologer har påpekt dette siden 1980-tallet, at Johs Andenæs i 1994 fryktet at historiens dom ville være at ruspolitikken har vært tidenes feilinvestering i straff, at straffelovkommisjonen i 2002 bekreftet et problem med

forskning og rettsprinsipper, at rusreformutvalget i 2019 var enig i at begrunnelseskravet for straff ikke var oppfylt, og at rolleforståelsesutvalget i 2023 beskrev en konflikt mellom styringsjuss og rettighetsjuss hvor sistnevnte var nedprioritert. Alt dette innebærer at ruspolitikken har et problem, og det tilfaller domstolene å verne befolkningen mot en politisk prosess som er styrt av ekstremister.

Sviktet lojalitet

Godt mulig er ikke dommer enig i dette. Godt mulig mener dommer at jeg bør få flere bøter for slike ord, men om dommer Rikke Lassen er uenig i at den politiske prosessen er styrt av ekstremister, er det fordi hun selv har ekstremistiske holdninger. Ifølge [FN](#) er ekstremisme «ytterliggående forestillinger eller handlinger der vold anses som et akseptabelt middel for å tvinge igjennom dramatiske samfunnsendringer og oppnå politiske, religiøse eller ideologiske mål».

Dette er klart en beskrivelse av forbudstilhengerne. I 60 år har de splittet familier og kastet mennesker i fengsel. Like lenge har de brukt vold for å nå et mål som er lenger unna enn noen gang, og dommer Lassen er ikke bare en av mange som har gjort dette mulig. Lassen var i hovedforhandling posisjonert til å ta et oppgjør med flere tiårs rettsløshet på rusfeltet, men satte 200 års rettstradisjon til side for å beskytte forbudet fra konstitusjonell kontroll.

Det var derfor at jeg avslutningsvis i rettsaken omtalte dommer som en slange som vrir seg. I fem tidligere rettsaler har dommere fått nøyaktig samme behandling som Lassen når de har motsatt seg prøvesrett, men ingen har klagd. De har forstått at det skal koste å svikte prinsippene som bygger landet, og at i den grad de svikter disse prinsippene må de tåle kritikk. Det er en del av samfunnskontrakten, og det er en borgers plikt å markere avstand fra en dommer som beskytter politisk ekstremisme.

Dette er unektelig det dommer Lassen har gjort. [Ifølge](#) Store norske leksikon, er «et samfunn som Norge preget av svært bred oppslutning om demokrati, menneskerettigheter og maktfordeling slik dette er nedfelt i Grunnloven», og det vil være «politisk ekstremt» å frata «minoriteter eller opposisjonelle grunnleggende rettigheter, slik disse er definert i Grunnloven og internasjonale avtaler om menneskerettigheter». Det er dette forbudstilhengerne har gjort i mange år – og det er dette dommer Lassen gjorde i retten 25. november.

Jeg står derfor inne for samtlige kommentarer. Når da en dommer ikke tar tak i juridisk uholdbar argumentasjon men beskytter keisere uten klær ved å nekte kontradiksjon, har domstolene et problem, og det er borgernes ansvar å si klart ifra. Det var dette jeg gjorde. Når et viktig ledd i maktbalansen svikter og 200 års rettstradisjon er truet, er ord som inkompetanse på sin plass, og hvis Lassen vil bøtelegge fordi jeg ikke innordner meg et overgrep mot rettsstaten, bekreftes alt jeg har sagt.

Det spiller ingen rolle hvor mange bøter hun skriver. Ruspolitikken er og forblir en grotesk monstrositet og forbudet fortsetter å være en advarsel om hva det koster for jurister å forsvare keisere uten klær. Jeg brukte «slange» fordi Lassen gjennom forhandlingene forsøkte å vri seg unna alt ansvar, og fordi slik atferd ikke er et eksempel til etterfølgelse. I stedet representerer Lassens oppførsel systemets siste dødskramper, og jo mer hun utagerer desto mer skadelidende blir domstolene. Ingen er tjent med dommere som svikter prinsippene landet bygger på, og hvis Lassen er krenket over historisk og prinsipiell kontekst, anbefaler jeg at hun stiller seg på riktig side av historien.

Domstolenes kvaler

Sett i lys av dommer Lassens svikt er altså min oppførsel innenfor. Akkurat som i tilfellet med dokumentarfilmene jeg lager (som aktor og dommer mener grenser til ulovlig påvirkning av aktør i rettsvesenet),⁴ er ingen lover brutt. I stedet fremstår rettergangsbet som et nytt forsøk på maktmisbruk fra en dommer som burde sett et større bilde, men som er for partisk til å yte rettfærdighet.

At dommer har sviktet samtlige krav til god dommerskikk er klart. Tilhørerne i salen oppfattet dommer som mer partisk enn aktor, og hykleriet er stort ettersom Lassen tidligere har kritisert dommere for ikke å gjøre en god nok jobb i foreldretvistsaker. Forestill derfor en sak hvor far frykter for barnas trygghet fordi mor er del av et overgipernetttverk. Forestill at far har bevis som ikke bare avdekker omsorgssvikt, men systemiske overgrep på tusenvis av barn i 60 år og at myndighetspersoner er involvert. Forestill at far kan dokumentere dette for retten, men at mor trekker frem en rapport fra barnevernet på at hun er en flott mor. Dette er en rapport som far kan bevise at er uten vekt, men hva om domstolene nekter han å bestride rapporten fra barnevernet? Hva om dommer nekter enhver kontradiksjon som kan avdekke omsorgssvikt, samtidig som det er klart at rettens administrator er del av det samme nettverket som far vil avsløre?

Det er dette som er situasjonen. Forsvaret har dokumentert varige og systematiske krenkelser mens dommer har sviktet klare forpliktelser, og en rettergangsbet vil ikke gagne domstolenes autoritet. En rettergangsbet vil heller vekke samfunnet til overgrep som er i ferd med å utspille seg, ettersom det er utenkelig at en slik reaksjon tåler historiens dom. For tenkende borgere er dommer Lassen uten autoritet så lenge følelser settes over fornuft, og det er sikkert at mer av det samme vil eksponere domstolenes svikt. Jeg er derfor både positiv og negativ til rettergangsbet. På den ene side er dommer Lassens virksomhet en tragedie for rettsstaten, men på den andre styrkes forsvarets påstander. Domstolene bør derfor tenke seg om før de lar Lassen fullføre flere overgrep. Jeg på min side ber uansett ikke om unnskyldning og forbeholder meg retten til å tale maktmennesker imot. I kampen mellom makt og prinsipper

⁴ 24-107565MED-TOSL/01

er det opplagt at prinsippene til slutt vinner, og det er derfor bedre om dommer Lassen går i seg selv.

Det vil gjøre fremtiden langt lysere ikke bare for Lassen, men det norske folk. Grunnlovslæren er klar på at domstolene svikter sitt ansvar ved å la lovgiver definere utkommet av rettighetsanalyser. Den er også klar på at det kun finnes tre valg for jurister – forræderi, medløperi, og grunnlovsforsvar – og at et rettssystem som bort fra ansvaret for rettssikkerhet ikke kan forvente respekt. Et slikt rettssystem vil i stedet dra juss ned i den avgrunn som jeg advarte meddommerne mot å ta del i, og Lassens respons vitner om et hevntokt mot rettighetsforkjempere. Dette er strengt forbudt. Menneskerettighetsforkjempere har krav på spesiell beskyttelse mot maktmisbruk fra myndighetspersoner, og om domstolene ikke arresterer slik oppførsel, er det opp til vanlige borgere å si ifra. Litt ubehag hos politistatens disipler er for ingenting å regne mot den ulykke som de påtvinger befolkningen, og dommere som Lassen bør stadig minnes på sitt svik. I et samfunn som vektlegger rettighetsjuss, ville Lassen derfor våknet hver morgen til et kor av borgere som sang nasjonalsanger utenfor vinduet. Det ville vært plakater i nærområdet som informerte om en trussel mot rettstaten, og gamle damer som hun møtte på vei til butikken ville dengt henne med veska si.

Dette er prisen som Lassen risikerer på sikt, slik hun svikter rettstaten. Uten prinsipiell grunn er det begrenset hvor lenge en justisminister kan «snakke opp» tillit, og det blir stadig mer opplagt at Norge ikke har et fungerende rettssystem. Lassens forsøk på å dekke over et større problem for Justisdepartementet er derfor dømt til å slå tilbake på rettssystemet, og jo flere dommere som trækker på rettsstatsgarantier, desto raskere vil borgerne få øynene opp for hva som skjer.

Det er derfor ingen løsning å reagere med rettergangsbot. Rettssystemet må i stedet erkjenne behovet for en sannhets- og forsoningskommisjon ettersom systemets overlevelse avhenger av konstitusjonelt kart og kompass. Det er dette ARÖD tilbyr. Riksadvokaten stile seg på side med rusreform på grunn av prinsipper som må veie tungt om en liberal rettsstat skal bestå, og etter reformens kollaps er det vi som har den prinsipielle grunnen. Rettssystemet står igjen uten fundament, og det er å håpe at ny innsikt når frem før større skade skjer.

Med hilsen

A handwritten signature in black ink that reads 'Roar Mikalsen'. The signature is fluid and cursive, with the first name 'Roar' and the last name 'Mikalsen' clearly distinguishable.

Roar Mikalsen

Leder for Alliansen for rettighetsorientert ruspolitikk